

2021-03-11
N2021/00841

Näringsdepartementet

Verket för innovationssystem

101 58 Stockholm

Uppdrag att etablera en nationell teknikparksfunktion i anslutning till European Spallation Source och MAX IV

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Verket för innovationssystem (Vinnova) att etablera en nationell teknikparksfunktion med ansvar för att samordna utvecklingen av innovationsmiljön och mötesplatsen vid European Spallation Source (ESS) och MAX IV i området Science Village i stadsdelen Brunnshög i Lund.

Vinnova ska identifiera lämplig organisationsform, inrätta ledningsstrukturer, tillsätta en rådgivande grupp för teknikparksfunktionen och utveckla en modell för långsiktig finansiering av verksamheten samt säkerställa att verksamheten vid teknikparksfunktionen utövas i enlighet med EU:s regelverk om statligt stöd och konkurrens.

Arbetet inom ramen för uppdraget ska utgå ifrån den nationella strategin för ESS och den omgivande kunskapsmiljön (skr. 2017/18:262, bet. 2017/18:UbU4, rskr. 2017/18:46).

Teknikparksfunktionen ska vara en neutral och inkluderande arena, som tillgängliggör och främjar nyttjandet av ESS och MAX IV. Organiseringen av teknikparksfunktionen ska ske tillsammans med företrädare för ESS och MAX IV, existerande infrastrukturer och kompetenser inom och i anslutning till Science Village samt en bred gruppering av lokala, regionala och nationella intressenter. Här ingår universitet och högskolor, forskningsinstitut, mediatorbolag, Science for Life Laboratory, andra nationella och regionala forsknings- och innovationsinfrastrukturer inklusive

teknikparker och inkubatorer, statliga och privata forskningsfinansiärer, myndigheter, enskilda företag och branschorganisationer.

Teknikparksfunktionen ska ha Science Village som bas och innefatta nationella noder som är uppkopplade mot lokala instegsmiljöer för att säkerställa dels nyttiggörandet av ESS och MAX IV, dels att Sveriges samlade kompetens och resurser mobiliseras kring anläggningarna. Teknikparksfunktionen bör redan från början organiseras så att den är öppen för internationella aktörer.

Etableringstiden för teknikparksfunktionen bör, med tanke på internationell positionering och konkurrens, vara kort och så långt som möjligt baseras på redan existerande infrastrukturer, aktörer och kompetens. Science Village Scandinavia AB bör ha en central funktion i processen att etablera och utveckla teknikparksfunktionen, i vilken även Big Science Sweden, RISE Research Institutes of Sweden AB och Universitetens referensgrupp för infrastruktur (URFI) förutsätts medverka.

Eventuella kostnader och konsekvenser för berörda statliga myndigheter ska särredovisas. Om förslagen förväntas leda till kostnadsökningar för det allmänna, ska Vinnova föreslå hur dessa ska finansieras.

Vinnovas uppdrag avser perioden den 1 mars 2021–1 december 2022. Utgifterna för uppdragets genomförande ska belasta det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling. För uppdraget får Vinnova använda högst 10 miljoner kronor 2021 och beräknas få använda högst 12 miljoner kronor 2022.

Uppdraget ska delrapporteras till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 1 december 2021. Organisation av teknikparksfunktionen ska vara operativ och uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 1 december 2022.

Skälen för regeringens beslut

ESS, som kommer att tas i drift 2023, är en sameuropeisk forskningsanläggning vid vilken neutroner som produceras genom spallation kommer att användas för forskning inom framför allt materialvetenskap, strukturkemi, biologi, läkemedelsutveckling och geofysik. Den med ESS

samlokaliserade forskningsanläggningen MAX IV, invigd 2016, är en nationell synkrotronljusanläggning för material- och livsvetenskaplig forskning, med Lunds universitet som värduniversitet. Båda forskningsanläggningarna kommer, när de är i full drift, att vara internationellt ledande och erbjuda unik potential för vetenskapliga genombrott.

Regeringens målsättning är att etablera ett internationellt ledande centrum för material- och livsvetenskaper med ESS och MAX IV som hörnstenar. En nationell s.k. teknikparksfunktion inom detta centrum ska kunna erbjuda plats för universitet och högskolor, andra myndigheter, forskningsinstitut, stora och små företag och andra aktörer, som önskar samarbeta och samverka i miljön kring forskningsanläggningarna. Teknikparksfunktionen ska även främja digitala och fysiska möten mellan olika intressenter i syfte att stimulera nätverksbyggande, forskning, utbildning och innovation. Svenska företag ska bidra till utvecklingen av forsknings- och innovationsmiljön som material-, tjänste- och högteknologileverantörer och som kvalificerade samverkansparter inom forskning och innovation.

För Sverige som ledande kunskapsnation är det av stor vikt att teknikparksfunktionen kring ESS och MAX IV blir nationellt relevant och att verksamheten med dess olika funktioner får genomslag i regioner runt om i landet, samt att teknikparken attraherar internationella samarbeten, etableringar och investeringar.

Med utgångspunkt från regeringens skrivelse En nationell strategi för ESS och den omgivande kunskapsmiljön (skr. 2017/18:262) uppdrog regeringen i maj 2019 åt Vinnova att föreslå en organisation som kan ges det nationella ansvaret att samordna utvecklingen och driften av en teknikparksfunktion, i anslutning till forskningsanläggningarna ESS och MAX IV (N2019/01823). Vinnova överlämnade i december 2019 sin rapport (N2019/03284), varefter berörda organisationer inbjöds att lämna synpunkter på Vinnovas förslag. Det uppdrag regeringen nu ger Vinnova utgår från myndighetens rapport och berörda organisationers synpunkter.

På regeringens vägnar

Ibrahim Baylan

Anders Hamsten

Kopia till:

Statsrådsberedningen/SAM

Försvarsdepartementet/MFU

Socialdepartementet/SAM

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/F och UH

Miljödepartementet/KE

Infrastrukturdepartementet/E

Vetenskapsrådet

Lunds universitet

Big Science Sweden

RISE Research Institutes of Sweden AB

Science Village Scandinavia AB

Universitetens referensgrupp för forskningsinfrastruktur